

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 września 2015r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Piotr Prusinowski (spr.)

Sędziowie: SA Dorota Elżbieta Zarzecka

SA Bohdan Bieniek

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 września 2015 r. w B.

sprawy z odwołania Z. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie kapitału początkowego

na skutek apelacji wnioskodawcy Z. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 25 września 2014 r. sygn. akt V U 922/14

I. **oddala apelację,**

II. **zasądza od Z. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.**

Sygn akt III AUa 123/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25.04.2014 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego wydaną w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., po rozpatrzeniu wniosku Z. S. o zmianę stażu pracy, ponownie ustalił Z. S. wartość kapitału początkowego na dzień 1.01.1999 roku w wysokości 106 270,23 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1226,38 zł ustaloną w decyzji z dnia 18.12.2013 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego, 16 lat 4 miesiące i 24 dni (łącznie 196 miesięcy) okresów składkowych i 3 lata 11 miesięcy (łącznie 47 miesięcy) okresów nieskładkowych, współczynnik proporcjonalny do osiągniętego wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego w wysokości 73,21 %.

Z. S. wniósł odwołanie od tej decyzji i nie zgodził się z nią w zakresie przyjętego okresu składkowego. Wskazał, że w okresie od 29.12.1989 r. do 29.03.1990 r. był ubezpieczony a podstawę ubezpieczenia stanowi wpis w legitymacji ubezpieczeniowej dokonany przez B. Zakłady (...) w B.. Stosownie do treści art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, okres ten w ocenie odwołującego jest okresem składkowym, który powinien być zaliczony do stażu pracy. Wniósł o przyjęcie do obliczeń okresu od 1.01.1990 r. do 28.02.1990

r. jako okresu ubezpieczenia. Ponadto domagał się sprawdzenia zastosowanych w wyliczeniu wysokości kapitału początkowego zaokrążeń, które w jego ocenie obciążone są błędem.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania. Wskazał, że decyzją z dnia 25.04.2014 r. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego na dzień 1.01.1999 r. w kwocie 106270,23 zł. Organ rentowy uwzględnił okres od 5.02.1990 r. do 12.02.1990 r., w którym wnioskodawca był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w B. jako osoba bezrobotna. Okres od 13.02.1990 r. do 28.02.1990 r. został wcześniej zaliczony – decyzją z dnia 29.10.2008 r. Nie uwzględnił natomiast okresu od 1.01.1990 r. do 4.02.1990 r. ponieważ wnioskodawca nie był zarejestrowany jako osoba bezrobotna.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 25 września 2014 r. oddalił odwołanie. Sąd ten ustalił, że Z. S. we wniosku z dnia 25.02.2014 r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. o ponowne przeanalizowanie jego wniosku z dnia 13.11.2006 r. o ustalenie kapitału początkowego. Decyzją z dnia 18.03.2014 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. ponownie ustalił Z. S. wartość kapitału początkowego na dzień 1.01.1999 r. w wysokości 106247,24 zł. Następnie dnia 22.04.2014 organ rentowy zwrócił się do Powiatowego Urzędu Pracy w B. o wskazanie okresów, w których Z. S. był zarejestrowany jako bezrobotny i pobierał zasiłek dla bezrobotnych oraz wskazanie wysokości wypłaconych zasiłków. Powiatowy Urząd Pracy w B. w piśmie z dnia 23.04.2014 r. wskazał, że Z. S. figurował w ewidencji bezrobotnych tego (...) od 5.02.1990 r. do 28.02.1990 r. i pobierał zasiłek dla bezrobotnych od 13.02.1990 r. do 28.02.1990 r. w kwocie 144.634 starych złotych. Po uzyskaniu tej informacji, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w (...) 04.2014 r. wydał decyzję –obecnie zaskarżoną– o ponownym ustaleniu kapitału początkowego i po uwzględnieniu do stażu pracy jako okresu składkowego okresu od 5.02.1990 r. do 12.02.1990 r. kiedy wnioskodawca był zarejestrowany jako osoba bezrobotna, ustalił jego wartość na dzień 1.01.1999 r. w kwocie 106 270,23 zł.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że okres od 13.02.1990 r. do 28.02.1990 r. został zaliczony do kapitału początkowego jako okres składkowy decyzją z dnia 29.10.2008 r. wraz z wysokością otrzymanego zasiłku dla bezrobotnych, co wynika z wykazu wprowadzonych okresów ubezpieczonego i wykazu wprowadzonych dochodów ubezpieczonego. Podstawą w tym zakresie było zaświadczenie Urzędu Rejonowego w B., Rejonowego Biura Pracy w B. z dnia 17.01.1992 r. stwierdzające, że Z. S. był zarejestrowany w tym Biurze jako osoba bezrobotna i pobrał w okresie od 13.02.1990 r. 28.02.1990 r. zasiłek z tytułu pozostawania bez pracy. W rezultacie Sąd pierwszej instancji podkreślił, że ostatecznie sporny był okres od 1.01.1990 r. do 4.02.1990 r. Sąd Okręgowy ustalił, że w okresie tym wnioskodawca nie był zarejestrowany jako osoba bezrobotna. Wniosek co do zaliczenia tego okresu opierał na wpisach w legitymacji ubezpieczeniowej, wskazując, że z dokonanych wpisów wynika, iż w tym okresie był ubezpieczony. Sąd podkreślił, że z legitymacji ubezpieczeniowej (k. 330 akt ZUS) wynika, że 29.12.1989 r. zakład pracy - B. Zakłady (...) w B. poświadczył, iż Z. S. jest uprawniony do świadczeń leczniczych (k. 10 legitymacji). W poświadczeniach o okresach zatrudnienia zakład ten dokonał wpisu, że zatrudnienie Z. S. ustało z dniem 31.12.1989 r. na mocy porozumienia stron (k. 84 legitymacji). Z kolei Rejonowe Biuro Pracy w B. poświadczyło, że od dnia 13.02.1990 r. do dnia 28.02.1990 r. był on bezrobotny (k. 84 legitymacji).

Uwzględniając wskazane ustalenia faktyczne Sąd pierwszej instancji wskazał na treść art. 173 ust. 1 i art. 174 ustawy emerytalnej. Na tej podstawie konkludował, że wysokość kwoty kapitału początkowego zależy od udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1.01.1999 r. W niniejszej sprawie nie ulegało wątpliwości, że wpis w legitymacji ubezpieczeniowej dokonany 29.12.1989 r. poświadczał o uprawnieniach do świadczeń leczniczych w związku z trwającym wówczas zatrudnieniem wnioskodawcy. Wpis ten nie stanowi podstawy do uznania, że po 31.12.1990 r. a więc po rozwiązaniu stosunku pracy, wnioskodawca nadal był osobą ubezpieczoną w rozumieniu przepisów ustawy emerytalnej. Wraz z ustaniem zatrudnienia wnioskodawca nie otrzymywał wynagrodzenia, które stanowiłoby podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Ponadto w okresie od 1.01.1990 r. do 4.02.1990 r. nie był zarejestrowany jako osoba bezrobotna. Został zarejestrowany jako osoba bezrobotna z dniem 5.02.1990 r. Zatem w ocenie Sądu pierwszej instancji wnioskodawca nie przedłożył żadnych dowodów, które wskazywałyby, iż w

okresie od 1.01.1990 r. do 4.02.1990 r. podlegał on ubezpieczeniom społecznym. Z tych względów odwołanie należało oddalić.

Zdaniem Sądu Okręgowego w Białymstoku bezzasadne okazały się również twierdzenia wnioskodawcy odnośnie błędnych obliczeń matematycznych dotyczących ustalenia wysokości kapitału początkowego. W tym zakresie organ rentowy na żądanie Sądu złożył pismo procesowe (k. 18-19 akt) wskazując poszczególne, kolejne działania matematyczne prowadzące do ustalenia wartości kapitału początkowego. Działania te są zgodne z § 32 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.10.2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe (Dz. U. 237, poz. 1412), który stanowi, że jeżeli przy obliczaniu wysokości świadczenia zachodzi konieczność wykonania kilku kolejnych działań matematycznych, zaokrąglenia matematycznego do drugiego miejsca po przecinku dokonuje się po wykonaniu każdego z tych działań.

Apelację wniósł Z. S..

Analizując treść środka zaskarżenia można wnosić, że skarżący nie podziela oceny Sądu pierwszej instancji co do nieuwzględnienia okresu od dnia 1 stycznia do dnia 4 lutego 1990 r. Dodatkowo uważa, że wyliczenie kapitału początkowego nie powinno uwzględniać zaokrągleń po poszczególnych działaniach matematycznych. Wniosek ten można wyprowadzić z przytoczonego przez wnioskodawcę algorytmu. Biorąc pod uwagę treść apelacji można wnosić, że w zakresie poruszonych kwestii skarżący domaga się zmiany zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja jest w oczywisty sposób niezasadna. W okresie od dnia 1 stycznia 1990 r. do dnia 4 lutego 1990 r. wnioskodawca nie był osobą ubezpieczoną. Umowa o pracę rozwiązała się w dniu 31 grudnia 1989 r., a do ewidencji osób bezrobotnych odwołujący się został wciągnięty od dnia 5 lutego 1990 r. Z przepisu art. 174 ust 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jednoznacznie wynika, że przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6, i okresy nieskładkowe, określone w art. 7. Daje to podstawę do dwóch wniosków. Po pierwsze, jedynie okres enumeratywnie wymieniony w art. 6 lub 7 ustawy emerytalnej uwzględnia się przy wyliczeniu kapitału początkowego. Oznacza to, że wpis w legitymacji ubezpieczeniowej dokonany w dniu 29 grudnia 1989 r. (dotyczący świadczeń leczniczych), wobec rozwiązania w dniu 31 grudnia 1989 r umowy o pracę., nie może na podstawie art. 6 ust 1 pkt 1 ustawy świadczyć o istnieniu od dnia 1 stycznia 1990 r. ubezpieczenia. Po drugie, w utrwalonym orzecznictwie sądowym zgodnie przyjmuje się, że okresy czasowego pozostawania bez pracy z powodu niemożności jej otrzymania lub niemożności podjęcia szkolenia zawodowego w rozumieniu art. 6 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) to okresy zarejestrowania się w urzędzie zatrudnienia jako osoba poszukująca pracy lub jako bezrobotny (wyrok SN z dnia 27 sierpnia 2009 r., II UK 404/08, OSNP 2011, nr 7-8, poz. 111). W rezultacie do dnia 5 lutego 1990 r. pozostawanie przez wnioskodawcę bez pracy nie może być traktowane jako okres składkowy. Prawidłowy jest zatem wniosek Sądu pierwszej instancji, że okres od dnia 1 stycznia 1990 r. do dnia 4 lutego 1990 r. nie podlega uwzględnieniu przy ustalaniu kapitału początkowego.

Jeżeli chodzi o kwestie wyliczeniową to również wnioskodawca jest w błędzie. Zgodnie z art. 174 ust 1 ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53. Przepis ten odnosi się między innymi do wyliczenia części składkowej i nieskładkowej emerytury (na mocy art. 174 ust 1 kapitału początkowego). Mechanizm obliczenia części składkowej i nieskładkowej polega, po pierwsze, na procentowym ustaleniu ilości lat (składkowych i nieskładkowych) przyjmując, że każdy z nich jest wart 1,3% (0,7%), a po drugie, na przemnożeniu tak uzyskanego wskaźnika przez podstawę wymiaru. Z uwagi na to, że okresy składkowe i nieskładkowe obliczane są w miesiącach, a przepis art. 53 ustawy posługuje się parametrem rocznym, konieczne było dokonanie bardziej złożonego działania. Można go prześledzić na przykładzie części składkowej. Najpierw trzeba było przemnożyć ilości miesięcy (196) przez wskaźnik 1,3 %, a następnie podzielić go przez 12 miesięcy, co dało wynik 21,23333... (w zaokrągleniu 21,23 %). Na tym kończy się pierwsza część obliczenia (1,3 % za każdy rok składkowy). Druga polega na pomnożeniu tak ustalonego

wskaźnika procentowego przez podstawę wymiaru. Skarżący nie rozróżnia wskazanych etapów wyliczenia. W apelacji przeprowadził jedno łączne działanie matematyczne. Rozwiązanie to jest jednak błędne jeśli uwzględni się § 32 rozporządzenia (...) z dnia 11 października 2011 r. nakazujący zaokrąglanie wyniku po każdym z działań składowych. Nieuwzględnienie tego zabiegu doprowadziło wnioskodawcę do otrzymania odmiennego wyniku. Analogiczne uwagi można zgłosić w zakresie części nieskładkowej wyliczenia kapitału początkowego. Dlatego i w tym zakresie apelacja jest pozbawiona racji.

Mając na uwadze powyższe Sąd drugiej instancji zgodnie z art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji. Zgodnie z art. 98 k.p.c. orzekł o kosztach procesu.